

////////////////////////////////////

MILIEUHANDHAVINGS- RAPPORT 2017

Afdeling Handhaving
11.06.2018

////////////////////////////////////

DEPARTEMENT
OMGEVING

2

Voorwoord

Beste lezer,

Dit handhavingsrapport geeft een overzicht van de activiteiten van 2017 van de afdeling Handhaving, deel milieu-inspectie. In het Milieu-inspectie Plan 2017 werd aangegeven op welke manier uitvoering zou worden gegeven aan de Milieu-inspectiedoelstellingen.

Een belangrijk deel van de activiteiten waren de Europese controleprogramma's zoals het RIE-handhavingsprogramma, het Sevesoprogramma, het EVOA- en het REACH-controleplan en een controleplan inzake dierlijke bijproducten. Daarnaast waren er handhavingsactiviteiten bij hinderlijke inrichtingen van klasse 1 en 2 voorzien (proactieve handhavingscampagnes, routinematige, reactieve en voortgangscontroles).

2017 was een campagneluw jaar omdat we de vrijgekomen tijd wilden gebruiken om:

- een zekere opgelopen achterstand in onze controles in te halen
- meer eigen initiatieven door onze toezichthouders mogelijk te maken bij het uitvoeren van controles
- het RIE-handhavingssysteem te vereenvoudigen en meer gericht te maken en de rapportering te optimaliseren
- een overkoepelende risicoanalyse te maken voor het volledige bevoegdheidspakket van de afdeling Handhaving, luik milieu-inspectie
- de resultaten van de globale risicoanalyse te vertalen naar een nieuw uitgebalanceerd MIP 2018
- ons dossieropvolgingssysteem verder uit te bouwen
- ons intern en extern informatiebeheer te verbeteren en onze website uit te breiden
- onze werkgroepwerking te herzien
- een visie van de afdeling Handhaving op onze 'ondersteuning van de gemeenten' uit te werken
- onze eerste stappen te zetten in de controle en handhaving van de omgevingsvergunning
- de transitie naar het departement Omgeving te implementeren op het vlak van controles en handhaving

Op 1 april 2017 fuseerden het departement Leefmilieu, Natuur en Energie en het departement Ruimte Vlaanderen tot één departement Omgeving. In deze transitiebeweging smolten de afdeling Milieu-inspectie, de afdeling Inspectie en Handhaving Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed en de afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer samen tot de nieuwe afdeling Handhaving.

In de loop van 2017 hebben wij sterk ingezet om, te midden van deze veranderingen, te zorgen voor continuïteit in het handhavingswerk, met een verbetering van onze leefomgeving voor ogen. Daarnaast werden de medewerkers mee betrokken in het proces om tot een geïntegreerde handhavingsorganisatie te komen. Verder in dit rapport wordt een overzicht gegeven van de nieuwe structuur van de afdeling Handhaving.

Sigrid Raedschelders
Afdelingshoofd

////////////////////////////////////

Inleiding

De afdeling Handhaving bericht jaarlijks in het milieuhandavingsrapport over de organisatie, uitvoering, voortgangscntrole en resultaten van haar milieu-inspecties. Dit rapport is daarmee uitgegroeid tot een belangrijke schakel bij de volledige implementatie van de Aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad van 4 april 2001 betreffende minimumcriteria voor milieu-inspecties in de lidstaten (2001/331/EG).

Dat dit rapport noodzakelijk is, wordt al duidelijk in de omschrijving van het doel van de aanbeveling: *er zouden milieu-inspecties in de lidstaten moeten worden uitgevoerd volgens minimumcriteria met betrekking tot de organisatie, uitvoering, voortgangscntrole en bekendmaking van de resultaten van de inspecties, om in alle lidstaten de naleving van de communautaire milieuwetgeving kracht bij te zetten en bij te dragen tot een meer consequente uitvoering en handhaving daarvan.*

De aanbeveling stelt bovendien dat de verslaggeving over inspectieactiviteiten een belangrijke manier is om, door middel van transparantie, de betrokkenheid van burgers, ngo's en andere belanghebbenden bij de uitvoering van milieuwetgeving te garanderen. Er wordt tevens vermeld dat de verslaggeving toegankelijk moet worden gemaakt in overeenstemming met de Richtlijn betreffende de vrije toegang tot milieu-informatie.

01/ De afdeling Handhaving

Dit milieuhandavingsrapport start met een beschrijving van de organisatie en de werking van de afdeling (luik milieu) én met een rapportering over de gebruikte middelen (personeel, budget, ...).

02/ Het jaar 2017 van de afdeling Handhaving in cijfers (luik milieu)

In het tweede deel van dit rapport wordt een aantal cijfers weergegeven, die de werklust en de activiteiten van de afdeling voor wat betreft het luik milieu-inspectie, weergeven.

Alle milieu-inspecties worden uitgevoerd op basis van een Milieu-inspectieplan. Dit planmatig werken is een basisbeginsel van de aanbeveling. Zo vermeldt de aanbeveling onder andere dat om de doeltreffendheid van het inspectiesysteem te garanderen, de lidstaten erop toe moeten zien dat milieu-inspectieactiviteiten van tevoren worden gepland.

In dit deel wordt een cijfermatig overzicht gegeven van de uitvoering en de resultaten van dit plan.

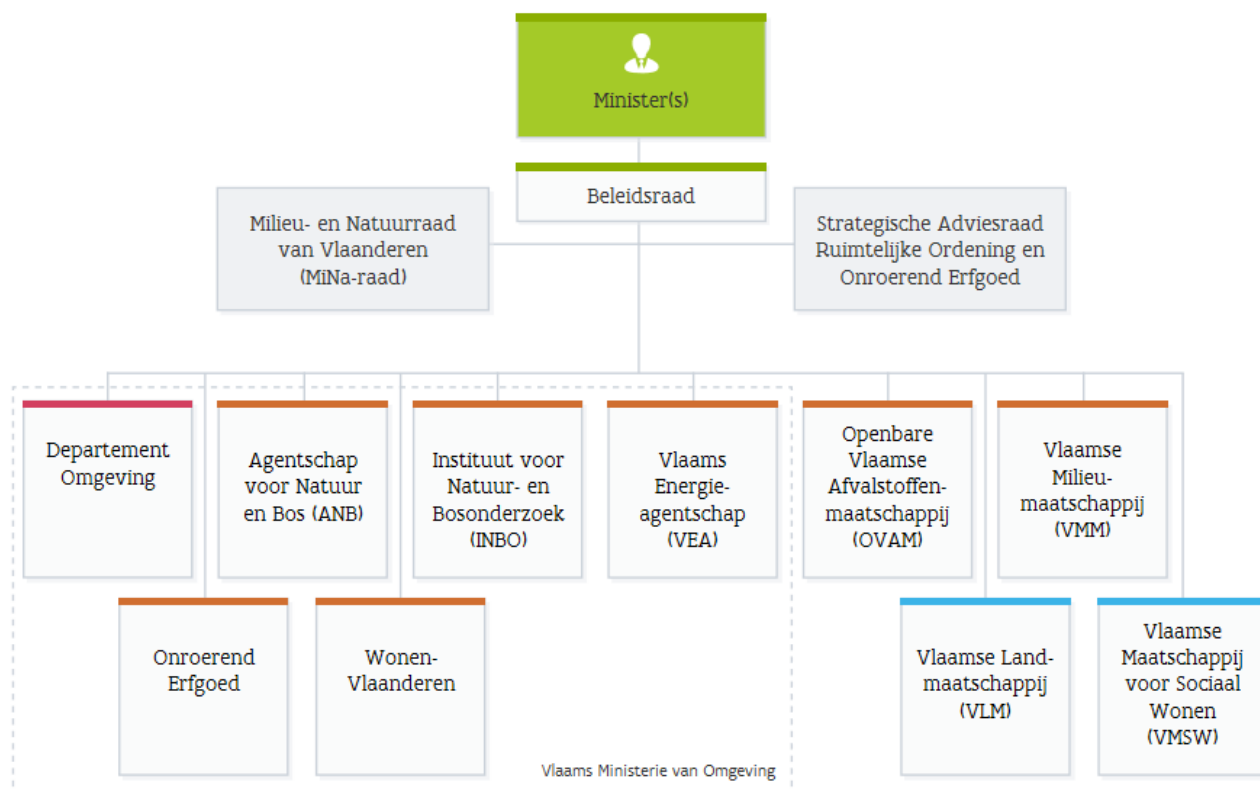
Deel 1: DE AFDELING HANDHAVING

1 ORGANISATIE

Binnen het Vlaamse gewest is de afdeling Handhaving het belangrijkste orgaan voor het toezicht op de naleving van de milieuhygiënewetgeving. Dit hoofdstuk start met de situering van de afdeling Handhaving binnen de Vlaamse overheid en binnen het departement Omgeving. Daarna wordt de aandacht volledig gericht op de afdeling Handhaving, luik milieu-inspectie, met een omschrijving van de opdracht en de bevoegdheden van de afdeling. De opdracht van de afdeling Handhaving is uitgebreid en vereist niet alleen ervaring op het terrein, maar ook kennis van zaken, planning en uniformiteit.

1.1 SITUERING VAN DE AFDELING HANDHAVING

Sinds 1 april 2017 maakt de afdeling Handhaving deel uit van het Departement Omgeving. De afdeling is ontstaan na samensmelting van de afdeling Milieu-inspectie, de afdeling Inspectie Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed en de afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer. De situering binnen het Departement Omgeving en de plaats van het departement binnen het beleidsdomein Omgeving worden gevisualiseerd in onderstaande organogrammen.

3 organisatiepijlers en 8 afdelingen

1.2 OPDRACHT

In uitvoering van het Milieuhandhavingsdecreet oefenen de toezichthouders van de afdeling Handhaving, luik milieu-inspectie toezicht uit op de naleving van de milieuhygiënewetgeving. Joke Schauvliege, Minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, stelt in haar beleidsnota Omgeving 2014-2019 dat de handhaving zich vooral moet toespitsen op de belangrijkste niet regulariseerbare overtredingen in termen van impact, omvang en duur en op het ketentoezicht op afvalstoffen. Dit, uitgebreid met het toezicht op de klasse 1-inrichtingen, is de kernopdracht van de afdeling Handhaving.

De afdeling Handhaving streeft voortdurend naar een verhoging van de kwaliteit van de handhaving. Daarbij wordt bijzondere aandacht besteed aan een doelmatig, uniform en geïntegreerd optreden over heel Vlaanderen en wil de afdeling Handhaving een voorbeeldfunctie vervullen voor de lokale overheden. Handhaving vormt het sluitstuk van een goed milieubeleid. De geloofwaardigheid van dat beleid en het bereiken van effectieve milieuresultaten hangen immers af van de mate waarin en de manier waarop de milieuwetgeving wordt gehandhaafd.

Naast de afdeling Handhaving zijn er nog vele andere actoren betrokken bij de handhaving van de milieuhygiënewetgeving. Om de handhaving in haar geheel te laten slagen, moeten alle instanties constructief samenwerken. In het bijzonder moeten concurrerende handhavingsactiviteiten worden vermeden. De afdeling Handhaving is actief in het vormen van netwerken tussen de instanties. Daarnaast heeft de afdeling Handhaving ook de taak om internationale contacten te leggen en om actief in te spelen op internationale vernieuwingen en tendensen.

Voor de beleidsvoorbereiding en beleidsevaluatie heeft de afdeling Handhaving de opdracht om de Vlaamse minister te adviseren over de uitvoerbaarheid en de handhaafbaarheid van de regelgeving. Hiertoe koppelt de afdeling Handhaving haar ervaringen op het terrein terug naar de beleidsmakers. Tot slot heeft de afdeling Handhaving de opdracht haar optreden en aanpak op geregelde tijdstippen kenbaar te maken en toe te lichten. Met die transparantie beoogt de afdeling Handhaving een voldoende breed maatschappelijk draagvlak voor de handhaving te creëren en te behouden.

1.3 BEVOEGDHEDEN

De afdeling Handhaving ontleent haar toezichtbevoegdheden aan het Milieuhandhavingsbesluit en houdt toezicht op de volgende Vlaamse milieuhygiënewetgeving (of delen ervan) en hun uitvoeringsbesluiten:

- 1° titel III, titel IV en titel XV van het decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid
- 2° de wet van 28 december 1964 op de bestrijding van de luchtverontreiniging
- 3° de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging;
- 4° de wet van 18 juli 1973 op de geluidshinder
- 4°/1 de wet betreffende de schadelijke effecten en de hinder van niet-ioniserende stralingen, infrasonen en ultrasonen
- 5° het Materialendecreet
- 6° het Grondwaterdecreet
- 7° het Milieuvergunningendecreet
- 8° de uitvoeringsbesluiten van de wetten en decreten, vermeld in punt 1° tot en met 7°
- 9° verordening (EG) nr. 1005/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 betreffende de ozonlaagafbrekende stoffen
- 10° verordening (EG) nr. 1069/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten en afgeleide producten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1774/2002
- 11° verordening (EG) nr. 850/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de persistente organische verontreinigende stoffen en tot wijziging van richtlijn 97/117/EEG
- 12° verordening (EG) nr. 166/2005 van het Europees Parlement en de Raad van 18 januari 2006 betreffende de instelling van een Europees register inzake de uitstoot en overbrenging van verontreinigende stoffen en tot wijziging van de richtlijn 91/689/EEG en 96/61/EG van de Raad
- 13° verordening (EG) nr. 842/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2006 inzake bepaalde gefluoreerde broeikasgassen
- 14° verordening (EG) nr. 1013/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 14 juni 2006 betreffende de overbrenging van afvalstoffen
- 15° verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 inzake de registratie van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH), tot oprichting van een Europees Agentschap voor chemische stoffen, houdende wijziging van richtlijn 1999/45/EG en houdende intrekking van verordening (EEG) nr. 793/93 van de Raad en verordening (EG) nr. 1488/94 van de Commissie alsmede richtlijn 76/769/EEG van de Raad en de richtlijn 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG en 2000/21/EG van de Commissie
- 16° verordening (EG) nr. 1418/2007 van de Commissie van 29 november 2007 betreffende de uitvoer, met het oog op terugwinning, van bepaalde afvalstoffen, vermeld in bijlage III of III A bij verordening (EG) nr. 1013/2006 van het Europees Parlement en de Raad, naar bepaalde landen waarop het OESO-besluit betreffende het toezicht op de grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen niet van toepassing is
- 17° het Mestdecreet en de uitvoeringsbesluiten ervan
- 18° het Oppervlaktedelfstoffendecreet en de uitvoeringsbesluiten ervan
- 19° het decreet Diepe Ondergrond en de uitvoeringsbesluiten ervan
- 20° verordening (EU) nr. 333/2011 van de raad van 31 maart 2011 tot vaststelling van criteria die bepalen wanneer bepaalde soorten metaalschroot niet langer als afval worden aangemerkt overeenkomstig Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad

```

//////////////////////////////////////

```

- Daarnaast heeft de afdeling Handhaving ook toezichtbevoegdheid in het kader van het samenwerkingsakkoord van 16 februari 2016 tussen de federale staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken.

De afdeling Handhaving heeft in elke provincie een decentrale werkplek. De toezichthouders staan hier in hoofdzaak in voor de inspecties, het nemen van maatregelen en de voortgangscntrole bij de saneringen van de gecontroleerde bedrijven. Hun 'ervaring op het terrein' wordt gebruikt als input voor de terugkoppeling naar de beleidsmakers.

Het hoofdbestuur coördineert de werking van de thematische werkgroepen en staat in voor de administratieve ondersteuning van de afdeling (personeel, logistiek, financiën en begroting). De

thematische werkgroepen waken over de planning, de diepgang, de uniforme uitvoering en de integratie van de handhavingscampagnes en ondersteunen de toezichthouders.

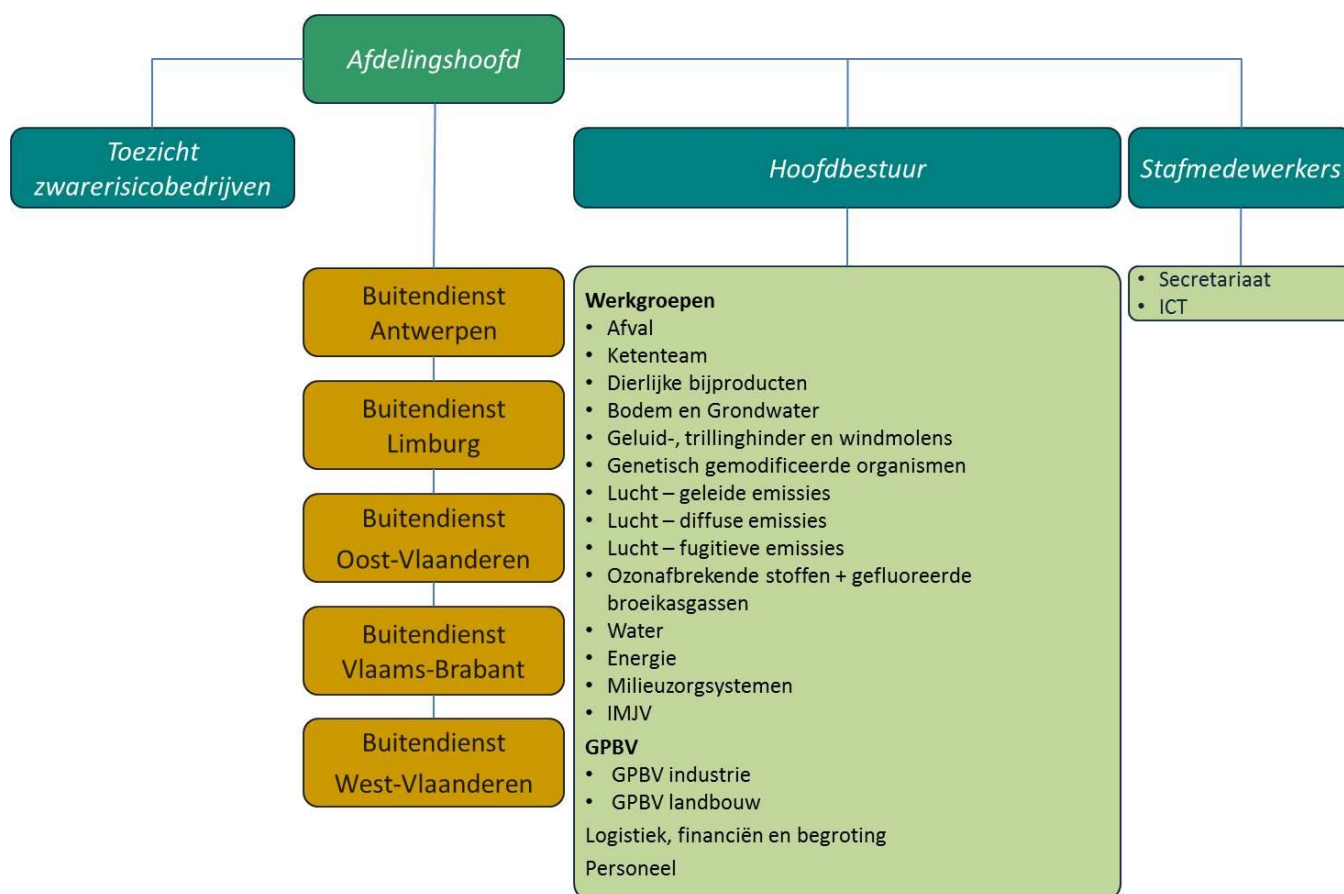
Deze werkgroepen vormen een horizontale structuur binnen de afdeling. Zij moeten garant staan voor een gecoördineerde en uniforme aanpak in het hele Vlaamse gewest. De werkgroepen zijn milieuthematisch georganiseerd, ze werken sectoroverschrijdend.

De coördinatie van de geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging in het kader van de gelijknamige Europese richtlijn Industriële Emissies gebeurt werkgroepoverstijgend via het management van de afdeling Handhaving, occasioneel bijgestaan door een ad hoc werkgroep GPBV handhavingssysteem, ook wel werkgroep industrie genoemd.

Voor GPBV is er in de afdeling sinds 2015, naast de milieuthematische werking, ook een sectorale werking op poten gezet, die milieuthemaoverschrijdend is. Deze werking is niet structureel ingebed, maar volgt de Europese BREF-cycli. Uitzondering hierop is de sectorale werkgroep GPBV landbouw die wel een plaats heeft in de structuur van de afdeling.

Het organogram van de afdeling Handhaving visualiseert deze verticale en horizontale structuren.

Een werkgroep is samengesteld uit vertegenwoordigers van elke buitendienst en een vertegenwoordiger van het hoofdbestuur. Deze laatsten fungeren als gangmaker. De stafmedewerkers staan respectievelijk in voor het secretariaat en ICT.

Noot: De beschrijving van onze interne structuur en het organogram dat hierboven getoond wordt, zijn een weergave van ons organogram op 31/12/2017. Bij het verschijnen van dit handhavingsrapport is onze organisatiestructuur gewijzigd. Meer info vindt u bij de contactgegevens achteraan dit rapport.

2 WERKING

2.1 STRATEGISCHE EN OPERATIONELE PLANNING

Met de opmaak en de uitvoering van het Milieu-inspectieplan (MIP) 2017 gaf de afdeling uitvoering aan haar doelstellingen zoals deze staan opgenomen in het Jaarlijks Ondernemingsplan (JOP) van het Departement Omgeving.

Het JOP geeft de doelstellingen weer voor verschillende werkingsjaren waarvan 2015 het eerste was. Het beschrijft hoe het Departement Omgeving in de periode 2014-2019 wil bijdragen aan een kwaliteitsvol leefmilieu. Het JOP geeft via beleidsdoelstellingen invulling aan het beleidskader uitgetekend door de beleidsnota's omgeving, energie en dierenwelzijn, maar omvat ook doelstellingen voor het regulier beleid en doelstellingen gericht op een efficiënte organisatie en een slagkrachtig beleid.

In het JOP zijn aan deze doelstellingen een tijdshorizon en prestatie indicatoren verbonden voor opvolging of kwantificatie van de vooruitgang die geboekt wordt t.a.v. het gestelde doel. Onderstaand overzicht geeft de JOP-doelstellingen voor de afdeling Handhaving voor 2017 weer.

Deze doelstellingen, opgesteld voor de hele afdeling, worden op hun beurt in cascade doorvertaald naar persoonlijke doelstellingen die worden opgenomen in een persoonlijk planningsdocument voor alle personeelsleden.

Op basis van de visie, missie, strategie en kernwaarden van de afdeling werd er gewerkt aan meer houvast en coherentie bij het nemen van beslissingen.

De missie: De afdeling Handhaving vormt het sluitstuk van een slagkrachtig omgevingsbeleid. Wij dragen bij aan kwaliteitsvolle leefomgeving voor huidige en toekomstige generaties.

De visie: de afdeling Handhaving draagt vanuit haar eigen expertise op een geïntegreerde en gedragen manier bij tot een verbetering van de naleving van de regelgeving inzake leefmilieu, ruimte en erfgoed. We zetten daarbij in op de uitvoering van zowel proactieve als reactieve controles en bestuurlijke beboeting. We zorgen bij deze handhaving voor een optimale toepassing van diverse instrumenten, en gerichte samenwerking met andere actoren en milieucrisismanagement. We wenden onze ervaring aan om in samenwerking met de beleidsmakers de omgevingsregelgeving te optimaliseren.

De waarden: de afdeling Handhaving stelt een door waarden gedreven samenwerkingscultuur voorop. In een belanghebbendenbevraging die in 2017 werd uitgevoerd, legde de afdeling Handhaving een aantal waarden voor. Uit het resultaat blijkt dat 'klant- en oplossingsgericht', 'doelmatig en doeltreffend' en 'onafhankelijk en neutraal' als belangrijkste waarden naar voor worden geschoven.

Alle medewerkers van de afdeling Handhaving onderschrijven de vier algemene waarden (openheid, daadkracht, 360° vertrouwen en wendbaarheid) waarmee de Vlaamse overheid haar missie en visie kleurt, richting geeft aan het beleid en haar dienstverlening beïnvloedt. Alle medewerkers van de afdeling Handhaving onderschrijven ook de specifieke waarde ‘duurzaamheidsreflex’ van het Departement Omgeving

Alle medewerkers van de afdeling Handhaving gedragen zich, bij het uitvoeren van hun opdracht in het bijzonder, in lijn met de volgende waarden:

onafhankelijk en neutraal

[illegible]

JOP 2017-doelstellingen afdeling Handhaving

Beleidsdoelstellingen

OD1.3 We versterken de voorbeeldrol van bedrijven
OD8.2. We staan in voor de standpuntbepaling en deelname aan onderhandelingen en besluitvorming in actuele EU en multilaterale dossiers
OD14.1 We zetten een risicogebaseerd meerjaren-Milieu-inspectieplan op
OD14.2 We stellen, met respect voor de herschikking van de toezichtopdrachten inzake omgeving, een strategisch meerjarenprogramma voor controles vast
OD14.3 We bouwen in de loop van de huidige regeerperiode het eigen toezicht op klasse 2-inrichtingen geleidelijk af, en we bouwen de ondersteuning van de lokale toezichthouders voor het toezicht op de klasse 2- en 3-inrichtingen geleidelijk uit
OD14.8 We zullen in het kader van onze inspectie- en handhavingscampagnes de handhavingsservaringen rechtstreeks terugkoppelen naar de bevoegde minister en voorstellen formuleren ten behoeve van een eenvoudige, transparante, uitvoerbare en handhaafbare regelgeving
OD14.13 We stimuleren samenwerking, afstemming en informatie/data-uitwisseling tussen de verschillende toezichtsactoren
OD14.14 We bouwen de structurele ondersteuning aan lokale toezichthouders en andere actoren verder uit
OD14.15 We dragen bij aan de werkzaamheden van de Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu (VHRM)
OD15.5. We klaren de knelpunten in de milieuhygiënereglementering met betrekking tot doorvoeropslagplaatsen van internationale maritieme gevaarlijke goederen in de zeehavens uit
OD29.1. We richten toezicht en handhaving op illegale grondwaterwinningen en op grondwaterwinningen in beschermingszones
OD35.1. We zien extra toe op de kwaliteitsborging bij het grondverzet zodat eventuele bodemverontreiniging vermeden wordt
OD40.3 We werken maatregelen en instrumenten uit inzake de valorisatie van de diepe ondergrond
OD41.2 We werken maatregelen en instrumenten inzake emissiereductie van industriële en andere stationaire bronnen uit
OD42.2 We saneren hotspots van NO ₂ en PM10 in de zones Antwerpen en Gent en zware metalen in industriële zones
OD42.4 We staan in voor een gecoördineerde aanpak voor de verdere vermindering van emissies en deposities van de dioxines en PCB's
OD42.5. We verminderen de fijnstofemissies, zware metalen, dioxines en PCB's verder door toezicht en handhaving
OD44.3. We behandelen klachten m.b.t. geluid-, geur- en lichthinder
OD45.3. We werken een klantvriendelijk klachtenbeheersysteem voor hinder door geluid, geur, trillingen uit
OD50.1 We nemen actief deel aan de stuurgroep PAS, de diverse werkgroepen en het regiebureau
OD50.2 We leveren een bijdrage aan de totstandkoming van de Voorlopige PAS (VPAS) o.m. door middel van wettelijke en reglementaire initiatieven m.b.t. VLAREM en de voorbereiding van de DPAS
OD50.3 We zien toe op de naleving van de wettelijke bepalingen m.b.t. verzurende en vermestende emissies van de landbouwsector via diverse gerichte preventieve controlecampagnes
OD53.1 We leggen illegale afvalactiviteiten en –stromen (doorvoer, invoer en uitvoer) aan banden in uitvoering van het strategisch programma 'ketentoezicht'
OD54.1 We bewaken de luchtkwaliteit bij biomassaverwerking en –verbranding
OD54.2 We controleren alle relevante milieuaspecten bij vergistingsinstallaties
OD56.2 We implementeren maatregelen m.b.t. F-gassen en (industriële) N ₂ O
OD56.3 We zorgen voor een efficiënte implementatie en naleving van het EU ETS in Vlaanderen

	OD58.1 We maken mee werk van de diverse op te stellen beleidsplannen
	OD69.1 We bereiden de transitie naar het beleidsdomein en het Departement Omgeving voor
Regulier Beleid	We coördineren milieu-incidenten
	We maken een Milieu-inspectieplan (MIP) op
	We voeren het Milieu-inspectieplan en –programma's uit
	We beheren het uitvoeringskader milieu-inspecties
	We volgen de uitvoering van het Milieu-inspectieplan en –programma's op, evalueren deze en rapporteren hierover
	We beheren het permanentie- en responssysteem m.b.t. handhaving inzake milieuhygiëne
	We bereiden de milieuhygiëneregelgeving voor
Interne Werking	We zetten in op de verdere digitalisering van de handhaving
	We zorgen voor een continue en kwaliteitsvolle sturing van de organisatie
	We zorgen voor een continue en kwaliteitsvolle (management)ondersteuning

2.2 HET MILIEU-INSPECTIEPLAN (MIP) IN 2017

De afdeling Handhaving pakt de handhaving van de milieuhygiënewetgeving op een planmatige wijze aan. In haar jaarlijks Milieu-inspectieplan probeert de afdeling Handhaving al haar inspectieactiviteiten in kaart te brengen en te begroten qua budget en personeelsinzet.

In het MIP 2017 zijn alle handhavingsactiviteiten van de afdeling opgenomen voor dat jaar. Met de opmaak en de uitvoering van het MIP 2017 geven we uitvoering aan de afdelingsdoelstellingen die in het Jaarlijks Ondernemings Plan (JOP) van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie staan.

Het MIP 2017 omvat naast de verplichte Europese controleprogramma's zoals het GPBV-handhavingsprogramma, het Sevesoprogramma, het EVOA- en het REACH-controleplan en een controleplan inzake dierlijke bijproducten, ook een bundeling van alle andere handhavingsactiviteiten bij hinderlijke inrichtingen van klasse 1 en 2 nl. proactieve handhavingscampagnes, routinematige, reactieve en voortgangscontroles.

Naast de verplichte Europese controleprogramma's en de gangbare routinematige, reactieve en voortgangscontroles voor 2017 werden proactieve handhavingscampagnes ingepland waarbij de minister of de Vlaamse overheid zich via actieplannen tegenover de burger of tegenover de Europese Commissie had verbonden om toezicht uit te voeren en te handhaven of waarvan het risico voor mens en omgeving dusdanig is dat toezicht en handhaving zeker aangewezen is. We concentreerden ons met onze specifieke handhavingscampagnes in 2017 daarom op grondwaterwinningen en boringen daartoe, biogasinstallaties, koelinstallaties, verontreiniging van de lucht door DMF, PM10, dioxines en PCB's, zware metalen en VOS en inperkingsmaatregelen voor GGO's naast specifieke onderzoeken in het kader van de bestrijding van hinder.

/

/

Overzicht van het MIP 2017

Aard	Thema	Titel
Handhavingscampagnes	Geluid	Geluids- en trillingsonderzoeken
	Bodem & Grondwater	Controle boorbedrijven bij vergunningsplichtige boringen of grondwaterwinningen
		Controle van grondwaterwinningen
	Afval	Inspecties bij biogasinstallaties
	Lucht	Ondersteuning lokaal toezicht bij controles koelinstallaties
		Controle op gefluoreerde ozonafbrekende stoffen en broeikasgassen
		Geuronderzoeken
		Controle van DMF-emissies bij coatingbedrijven
		Fijn stof (PM10): aanpak van diffuse emissies in 'hot spot'-gebieden
Beperking van de emissie van dioxineachtige PCB's (bij schrootverwerkende bedrijven)		
Verspreiding van zware metalen in de lucht		
Controle IR-screening bij tankopslag		
SOF		
GGO	Controle van ingeperkt gebruik GGO's en pathogene organismen	
	Controle van klasse 1 bedrijven die nog niet eerder werden gecontroleerd in Limburg	
Routine	Water	Routine- en ad hoc monsternames afvalwater
	Geluid	Ad hoc geluids- en trillingsmetingen
	Afval	Routine-monsternames afvalstoffen, bodem, grondwater
	Lucht	Routine-emissiemetingen lucht
		Ad hoc immissiemetingen lucht
Exploitatie	Controle van milieuvergunningen	
Ketentoezicht		Controle op opmenging van afvalstoffen in bunkerolie Controle op het wegtransport van afvalstromen Controle op de uitvoer van afvalstoffen via zeehavens Controles in het kader van ketentoezicht
REACH		Controles op de naleving van REACH
DBP		Controles in het kader van de overeenkomst Dierlijke Bijproducten
RIE		Uitvoering van het RIE-programma Controle BREF-herzieningen
Omgevings-veiligheid		Uitvoering van het sevesoprogramma Routinecontroles omgevingsveiligheid
Reactief		Klachten Afbouw klasse 2-controles Breedbandmetingen van elektromagnetische straling van zendantennes (EMS) Voorvallen Evaluatieverslag proefvergunning Evaluatie werkplan + andere documenten Rapportering 'kantschriften'
Voortgangscontroles		
Eigen initiatief		

////////////////////////////////////
 //


```
//
```

3 PERSONEEL EN MIDDELEN

3.1 PERSONEEL

In dit deel wordt een overzicht gegeven van de personele en financiële middelen die de afdeling ter beschikking heeft om haar opdracht uit te voeren met betrekking tot de milieu-inspecties op 31/12/2017.

Aantal personeelsleden	Afdeling Handhaving: luik milieu-inspectie			totaal luik milieu-inspectie
	diensthofd	toezichthouder	administratieve medewerker	
Afdelingshoofd				1
Hoofdbestuur + Toezicht zwarerisicobedrijven	1	10 + 10	3	24
Antwerpen	1	21	4	26
Limburg	1	12	3	16
Oost-Vlaanderen	1	21	3	24
Vlaams-Brabant	1	10	2	14
West-Vlaanderen	1	12	3	15
Totaal	6	96	18	120

Aantal VTE	Afdeling Handhaving: luik milieu-inspectie			totaal luik milieu-inspectie
	diensthofd	toezichthouder	administratieve medewerker	
Afdelingshoofd				1
Hoofdbestuur + Toezicht zwarerisicobedrijven	1	8,3 + 8,7	3	21
Antwerpen	1	17	3,2	21,2
Limburg	1	10,2	2,7	13,9
Oost-Vlaanderen	1	17,2	1,8	20
Vlaams-Brabant	1	8,9	1,9	11,8
West-Vlaanderen	1	11,3	3	15,3
Totaal	6	81,6	15,6	104,2

3.2 AANWENDING VAN DE KREDIETEN

3.2.1 Laboratoriumskosten

Ter ondersteuning van haar sleutelproces 'Inspecteren en maatregelen nemen' sluit de afdeling Handhaving overeenkomsten af met erkende laboratoria voor het meten, bemonsteren en analyseren van allerlei stoffen en emissies.

Voor de meting, monsternamen en analyse van afvalwater, koelwater en oppervlaktewater enerzijds en afvalstoffen, bodem en grondwater anderzijds werden per provincie overeenkomsten afgesloten. Om emissiemetingen uit te voeren op de schoorsteen van verbrandingsinrichtingen en procesinstallaties werd met twee laboratoria een contract afgesloten.

Naast de hierboven vermelde algemene overeenkomsten werden nog enkele overeenkomsten afgesloten voor een aantal specifieke dossiers.

3.2.2 Handhavingsstudies

In bepaalde omstandigheden is het noodzakelijk bijkomende studies te laten verrichten door gespecialiseerde laboratoria of deskundigen. Zo kunnen bijvoorbeeld niet-courante analyses worden uitgevoerd of kan de milieu-impact van een specifiek bedrijf worden onderzocht. De studies worden uitgevoerd ter advisering en ter voorlichting van de afdeling Handhaving.

In toepassing van het kwaliteitssysteem wordt een kwaliteitshandboek onderhouden en opgevolgd. Hierbij wordt geregeld een interne audit binnen de afdeling Handhaving uitgevoerd.

3.2.3 Overzicht van kosten m.b.t. labo-contracten, handhavingsonderzoeken en kwaliteitssysteem

Het totale beschikbare vastleggingskrediet voor 2017 bedroeg € 1.807.000 en werd voor 95% vastgelegd. Het betalingskrediet bedroeg € 2.074.000 en werd voor 84% uitbetaald.

3.2.4 Werkingsmiddelen

De toezichthouders van de afdeling Handhaving beschikken over heel wat middelen om hun taken efficiënt en effectief uit te voeren.

Bij de voorbereiding van een inspectie kan een toezichthouder gebruik maken van het papieren dossier dat op elke buitendienst aanwezig is. Daarnaast hebben ze toegang tot diverse andere documenten (door raadpleging van informatie bij andere entiteiten en/of door raadpleging van databanken via internet): integraal milieujaarverslag, milieueffectrapporten, veiligheidsrapporten, decretale milieuaudits, meldingen van afvoer van afvalstoffen, meetresultaten allerhande, ...

Elke dienst heeft bovendien een beperkte bibliotheek met publicaties over de handhaving van de milieuhygiënewetgeving en boeken die het mogelijk maken om de evolutie in de gebruikte technieken en in de (handhaving van de) milieuhygiënewetgeving te volgen. Daarnaast gebruiken de toezichthouders een elektronisch dossieropvolgingssysteem, waarmee op een eenvoudige manier een overzicht kan bekomen worden van de verschillende documenten die bij de afdeling Handhaving aanwezig zijn over het betrokken bedrijf.

////////////////////////////////////

Voor het zelf uitvoeren van metingen op het terrein beschikken de toezichthouders onder meer over pH- en temperatuurmeters, zuurstofmeters, geleidbaarheidsmeters, geluidsmeters, trillingsmeters, radioactiviteitsmeters, gasdetectiemeters, explosiemeters en PAK-markers. De afdeling Handhaving zorgt voor het onderhoud en de ijking van deze toestellen. Om bepaalde situaties vast te leggen beschikken de toezichthouders ook over een fototoestel. Ook voor het uitvoeren van monsternames van water, afval en bodem beschikken de toezichthouders over een grote hoeveelheid materieel.

Om de goede werking van de afdeling te waarborgen beschikt de afdeling Handhaving aldus over een aantal kredieten die haar in de mogelijkheid stellen de noodzakelijke aankopen te realiseren en te zorgen dat haar personeelsleden de nodige vormingen kunnen volgen.

Sigrid
Raedschelders

afdelingshoofd

Hoofdbestuur (HB)+ Toezicht Zwarerisicobedrijven (TZR)

Wilfried
Van den Acker
diensthoofd

Christophe
Bervoets
Toezichthouder HB

Martine Blondeel
Toezichthouder HB

Paul Cuypers
Toezichthouder HB

Geert Keppens
Toezichthouder HB

Jeroen November
Toezichthouder HB

Bart Palmans
Toezichthouder HB

Hedwig Stylemans
Secretaris HB

Krista Thomas
Toezichthouder HB

Jos Tits
Toezichthouder HB

Daisy Van Calster
Medewerker HB

Roel Vaneerdeweg
Toezichthouder HB

Rita Van Ham
Toezichthouder HB

Jan
Van Hoeymissen
Toezichthouder HB

Tanja Verschaeren
Hoofdmedewerker
HB

////////////////////////////////////
//

					
Wilfried Biesemans Toezichthouder TZR	Peter De Neve Toezichthouder TZR	Christof De Pauw Toezichthouder TZR	Inge Dils Toezichthouder TZR	Christel Gernay Toezichthouder TZR	Nele Loos Toezichthouder TZR

			
Ingrid Roels Toezichthouder TZR	Philip Tanghe Toezichthouder TZR	Leentje Timmerman Toezichthouder TZR	Marc Van Kerckvoorde Toezichthouder TZR

Buitendienst Antwerpen

					
Linda Van Geystelen diensthoofd	Michael Allison toezichthouder	Bart Boschmans toezichthouder	Ivo Broekmans toezichthouder	Ilse Colman medewerker	Anne Colman toezichthouder
					
Els De Jonghe toezichthouder	Marc De Strooper toezichthouder	Kris De Wree toezichthouder	Ann Devisschere toezichthouder	Monique Dirickx toezichthouder	Diane Haelwaeters toezichthouder

					
Lief Mannaerts toezichthouder	An Swinnen toezichthouder	Chris Tackaert hoofdmedewerker	Jan Valckx hoofdmedewerker	Joke Valckx medewerker	Karen Van Craenenbroeck toezichthouder
					
Anja Van der Auwera toezichthouder	Ann Van Deun toezichthouder	Rinus Van Roten toezichthouder	Joffrey Vanmoer toezichthouder	An Van Steenbergen toezichthouder	Hans Vermeiren toezichthouder
					
Wim Vermetten toezichthouder	Veerle Wiercx toezichthouder				
Buitendienst Limburg					
					
Freddy Noels diensthoofd	Karolien Bers toezichthouder	Peter Brien toezichthouder	Erwin Brouwers hoofdmedewerker	Peggy Cloostermans toezichthouder	Rafaël de Sousa Cecilia toezichthouder

					
Ann Janssens toezichthouder	Tom Maes toezichthouder	Filip Moers medewerker	Tom Nuyts toezichthouder	Rudi Rademaekers toezichthouder	Liesbet Rommens toezichthouder
					
Peter Schoups toezichthouder	Sybille Vanderhenst toezichthouder	Kaat Vanmeeren toezichthouder	Josee Vanthienen medewerker		
Buitendienst Oost-Vlaanderen					
					
Greta De Maesschalck diensthoofd	Carine Baert medewerker	Carmen Bauwens medewerker	Peter Coene toezichthouder	Greet De Wandeler toezichthouder	Hans Delcourt toezichthouder
					
Jens Demeyer toezichthouder	Bart Dewaele toezichthouder	Fatma Erkalkan assistent	Sofie Fevery toezichthouder	Gert Govaerts toezichthouder	Lieve Joos toezichthouder

					
Marian Lagrou toezichthouder	Myriam Macharis toezichthouder	Steven Overmeire toezichthouder	Peter Permanne toezichthouder	Eric Ryckaert toezichthouder	Steven Van Acker toezichthouder
					
Els van Bever toezichthouder	Wilfried Van Vaerenbergh toezichthouder	Gregory Vanneste toezichthouder	Frank Verslype toezichthouder	Peter Wesemael toezichthouder	Valérie Yde toezichthouder
Buitendienst Vlaams-Brabant					
					
Marc Vanthienen diensthoofd	Patrick Bergen toezichthouder	Dirk Crivits toezichthouder	Mathy De Preter toezichthouder	Katleen Dethier toezichthouder	Jef Feyaerts toezichthouder
					
Carine Holsbeekx medewerker	Koen Mandonx toezichthouder	Kevin Pauwels toezichthouder	Tina Poels toezichthouder	Christiane Reinquin hoofdassistent	Gert Van de Cauter toezichthouder

////////////////////////////////////

	
Eric Van Gijsegheem toezichthouder	Philippe Verbecq toezichthouder

Buitendienst West-Vlaanderen

					
Wim Delaere diensthoofd	Iris Castel toezichthouder	Pieter Decock toezichthouder	Marc De Vos toezichthouder	Carl Feryn medewerker	Joachim Haezebrouck toezichthouder
					
Joke Lahousse medewerker	Godelieve Martens assistent	Koen Mergaert toezichthouder	Katelijne Schaerlaekens toezichthouder	Tine Soetens toezichthouder	Yoeri Van Dam toezichthouder
					
Geert Van Landschoot toezichthouder	Nele Vanassche toezichthouder	Kurt Vandepitte toezichthouder	Betty Verstraete toezichthouder		

Deel 2:

HET JAAR 2017

IN CIJFERS

1 ALGEMENE CIJFERS

In dit deel worden de activiteiten van de afdeling voorgesteld aan de hand van een aantal cijfers. Deze cijfers geven nooit een volledig beeld van de activiteiten van de afdeling Handhaving, maar kunnen in een aantal gevallen wel een goede aanwijzing zijn voor tendensen of evoluties.

Cijfers geven ook basisinformatie voor de planning en evaluatie van het MIP.

1.1 ALGEMENE GEGEVENS

Beschikken over juiste gegevens is essentieel voor een doeltreffende handhaving.

De basis hiervoor vormt de kennis van de hinderlijke inrichtingen in Vlaanderen en hun milieuvergunningen.

De afdeling Handhaving verzamelt haar gegevens van deze bedrijven in een databank. Deze gegevens zijn zeker niet volledig maar vormen de basis om de activiteiten van de afdeling doeltreffend te kunnen plannen.

Het aantal klasse 1-bedrijven is sterk gedaald door de declassering en actualisatie van de informatie in de databank.

Overzicht aantal bedrijven	
Klasse 1	11.314
Klasse 2	54.722
Totaal	66.036

Aantal GPBV-installaties industrie(1) – landbouw(2)	(1)	(2)
Installaties met hoog risico	165	0
Installaties met middelhoog risico	173	7
Installaties met laag risico	473	830
Totaal	811	837

Aantal seveso-inrichtingen	
Hogedrempelinrichtingen	166
Lagedrempelinrichtingen	124
Totaal	290

1.2 GEGEVENS VAN EXTERNE OORSPRONG

1.2.1 Vergunningen

In de tabel hiernaast wordt een overzicht gegeven van de besluiten aangaande milieuvergunningaanvragen en bodemsaneringsprojecten die de afdeling Handhaving in 2017 toegezonden kreeg.

Overzicht besluiten over klasse 1-bedrijven voor 2017	
Nieuwe exploitaties	82
Hermachtigingen	188
Verandering of uitbreiding	832
Totaal:	1.102
Geweigerde vergunningen eerste aanleg	188
Definitieve weigeringen	35
Proefvergunningen	51

1.2.2 Klachten

De afdeling Handhaving ontvangt elk jaar heel wat milieuklachten. Niet alle klachten hiervan zijn voor de afdeling Handhaving bestemd. Klachten over klasse 1-inrichtingen worden door de afdeling Handhaving behandeld, evenals klachten over klasse 2- en klasse 3-inrichtingen die zware hinder veroorzaken.

Overzicht klachten per klasse		
	Aantal klachten	Aantal betrokken bedrijven of locaties
Klasse 1	2921	571
Klasse 2	194	133
Klasse 3	45	36
Niet-ingedeelde inrichting	250	115
Totaal	2579	808

Klachten per milieucompartiment*	
Geur	1.960
Geluid	607
Exploitatie	498
Lucht	239
Afval	117
Lozing	278
Bodem en grondwater	50
Mest	24
Veiligheid	26
Licht	42
Aantal behandelde klachten	2.985

**Eén klacht kan handelen over meer dan één milieucompartiment*

1.2.3 Voorvallen

Alle exploitanten hebben bij de uitbating van hun bedrijf de plicht alle nodige maatregelen te treffen om de buurt te beschermen tegen de risico's voor en de gevolgen van voorvallen. Dat betekent onder andere dat zij de noodzakelijke interventiemiddelen moeten voorzien. Bij hinder,

schade of gevaar daartoe moeten ze onmiddellijk alle nodige maatregelen treffen om die toestand te verhelpen. Eventueel opgetreden verontreiniging moeten zij op verantwoorde wijze ongedaan maken. Ondanks alle mogelijke preventieve maatregelen gebeuren er echter nog

steeds onvoorziene emissies die tot hinder kunnen leiden. Soms escaleren deze voorvallen in die mate dat ze schade berokkenen aan de mensen of het milieu in de omgeving van het bedrijf.

Naast de zorgplicht rust er ook een meldingsplicht op de exploitanten: ze moeten de voorvallen en de genomen maatregelen melden bij de burgemeester en de afdeling Handhaving. Als er een voorval heeft plaatsgevonden zal de afdeling Handhaving, als dat relevant is, er zich van vergewissen of inderdaad de nodige

gevolgbeperkende maatregelen werden getroffen.

De exploitanten moeten niet alleen voorvallen in de strikte zin melden. Ook als zuiveringstechnische voorzieningen uitvallen en als emissie- of immissienormen overschreden worden, moeten de toezichthouders op de hoogte gebracht worden.

Melding van voorvallen

Aantal meldingen

1.130

1.2.4 Parlementaire vragen

In 2017 werden 9 parlementaire vragen behandeld door de afdeling Handhaving. Het betreft hierbij schriftelijke vragen, vragen om uitleg en interpellaties. Meestal noodzaken deze vragen niet tot het verrichten van bijkomende inspecties: de dossiers zijn bij de afdeling Handhaving goed bekend en er is weinig tijd beschikbaar tussen het stellen van de vraag en het meedelen van het ontwerp van antwoord.

1.3 ACTIVITEITEN

1.3.1 Inspecties

Inspecties op het terrein vormen de basis van het toezicht. Naast routinecontroles wordt een groot deel van de inspecties uitgevoerd in het kader van een gecoördineerd project, na klachten of als voortgangscontrolle van een eerder optreden.

Het grootste aantal inspecties wordt uitgevoerd tijdens de normale werkuren. Aanvullend wordt er ook 's avonds, 's nachts en tijdens het weekend geïnspecteerd, aangezien milieuvervuiling geen 'nine to five'-aangelegenheid is. Toezichthouders stellen na iedere inspectie een controleverslag op.

Overzicht van het aantal uitgevoerde inspecties en gecontroleerde bedrijven

Aantal uitgevoerde inspecties	10.738
- tijdens de diensturen	6.006
- 's avonds	2.647
- 's ochtends / 's nachts	1.362
- weekend / feestdagen	732
Aantal gecontroleerde bedrijven	4.119

1.3.2 Monsternames en metingen

Overzicht van het aantal monsternames

Afval	568
Bodem	4
Grondwater	1
Water	1.495

Een toezichthouder kan veel vaststellen met de eigen zintuigen, maar dikwijls is het toch noodzakelijk om monsters te nemen voor een correcte en volledige technische vaststelling of om de juiste graad van verontreiniging of niet-conformiteit met de regelgeving te bepalen. Ook in 2017 werden heel wat monsters genomen. Rekening houdend met het feit dat elk monster geanalyseerd wordt op verschillende parameters, betekent dit dat er vele duizenden analyses werden uitgevoerd.

1.3.3 Processen-verbaal

1.3.3.1 Aanvankelijke processen-verbaal

Een aanvankelijk proces-verbaal wordt opgesteld na de vaststelling van een milieumisdrijf en wordt verstuurd naar de procureur des Konings. In één proces-verbaal kunnen verschillende overtredingen worden opgenomen. Bij het overzicht van de opgestelde processen-verbaal wordt er een onderscheid gemaakt tussen schendingen van het

Omgevingsvergunningendecreet en schendingen van andere wetgeving. Binnen het Omgevingsvergunningendecreet wordt er verder een onderscheid gemaakt tussen het ontbreken van een (volledige) vergunning en het niet naleven van de voorwaarden. In de onderstaande tabel is de som van de laatste drie rijen daarom groter dan het getal in de eerste rij.

Op basis van de 'Prioriteitennota vervolgingsbeleid milieurecht in het Vlaams gewest', die op 18 maart 2013 werd ondertekend door de Vlaamse minister bevoegd voor Leefmilieu en de Federale minister bevoegd voor Justitie, kan de afdeling Handhaving in een proces-verbaal melding maken van het prioritaire karakter van een overtreding volgens de criteria die in de prioriteitennota zijn opgenomen.

Aanvankelijke processen-verbaal	
Totaal aantal	504
Aantal prioritaire processen-verbaal	167
Aantal niet-prioritaire processen-verbaal	337
Wegens geen of gedeeltelijke vergunning	271
Wegens niet naleven voorwaarden	371
Andere wetgeving	113

1.3.3.2 Navolgende processen-verbaal

Naast de aanvankelijke processen-verbaal worden ook heel wat navolgende processen-verbaal opgesteld. Daarmee worden aanvullende inlichtingen over een aanvankelijk proces-verbaal aan de procureur des Konings bezorgd. Dat gebeurt op eigen initiatief van de afdeling Handhaving of na een verzoek van het parket. Zo worden gegevens verstrekt over de bestuurlijke voortgangscontrole door de afdeling Handhaving, wordt een verklaring van de vermoedelijke overtreder

doorgestuurd of wordt gemeld dat feiten opnieuw werden vastgesteld. Als het bedrijf na een aanmaning van de afdeling Handhaving aan alle voorschriften voldoet, wordt dat eveneens gemeld.

Navolgende processen-verbaal	
Totaal aantal	287

1.3.4 Maatregelen

Op 1 mei 2009 trad het nieuwe milieuhandavingsdecreet in werking. Dit heeft een belangrijke invloed op de manier waarop de afdeling Handhaving dossiers afhandelt die na een aanmaning een verdere behandeling vragen.

1.3.4.1 Raadgevingen en aanmaningen

Als de afdeling Handhaving bij een inspectie geen overtredingen vaststelt maar aanwijzingen heeft dat er in de toekomst wel een overtreding kan ontstaan, bijvoorbeeld omdat nieuwe of

aangepaste wetgeving in voege zal treden of omdat de toezichthouders vanuit hun expertise oordelen dat installaties zouden kunnen falen, dan kan een raadgeving aan de exploitant

worden verstuurd om er voor te zorgen dat conformiteit met de wetgeving continu wordt verzekerd.

Stelt de afdeling Handhaving evenwel overtredingen vast, dan wordt de exploitant steeds aangemaand om de toestand te saneren en om alle toepasselijke bepalingen in wetten, decreten, besluiten en vergunningen na te leven. Gewoonlijk volstaat een aanmaning om te komen tot de nodige saneringen.

Een aanmaning bestaat in de meeste gevallen uit verschillende deelaanmaningen, die tegen verschillende data moeten uitgevoerd worden. Pas als alle deelaanmaningen zijn uitgevoerd, registreert de afdeling Handhaving dat de sanering is uitgevoerd.

Raadgevingen en aanmaningen	
Zonder proces verbaal	911
Na proces verbaal	415

1.3.4.2 Bestuurlijke maatregelen

Met de inwerkingtreding van het nieuwe milieuhandhavingsdecreet, kunnen de toezichthouders van de afdeling Handhaving bestuurlijke maatregelen opleggen wanneer zij een milieumisdrijf of een milieu-inbreuk vaststellen.

Overzicht bestuurlijke maatregelen	
Bevel tot staking	6
Bevel tot regularisatie	11
Bestuursdwang	0
Combinatie van bovenstaande bestuurlijke maatregelen	4

1.3.4.3 Veiligheidsmaatregelen

Veiligheidsmaatregelen zijn maatregelen waarbij de toezichthouders alle handelingen kunnen stellen of opleggen die zij onder de gegeven omstandigheden nodig achten om een aanzienlijk risico voor mens of milieu uit te schakelen, tot een aanvaardbaar niveau in te

perken of te stabiliseren. Ook de veiligheidsmaatregel is een instrument dat sinds 1 mei 2009 ter beschikking staat van de toezichthouder.

In 2017 heeft de afdeling Handhaving geen veiligheidsmaatregelen moeten treffen.

1.3.4.4 Verzoeken voor het schorsen of opheffen van de vergunning

Als een exploitant de bepalingen van het Milieuvergunningendecreet en zijn uitvoeringsbesluiten of de vergunningsvoorwaarden niet naleeft, kan de bevoegde overheid op voorstel van een toezichthouder de vergunning geheel of gedeeltelijk schorsen of opheffen, alsook de vergunningsvoorwaarden wijzigen of aanvullen.

In 2017 formuleerde de afdeling Handhaving zelf geen voorstel tot schorsing of opheffing van een vergunning, maar adviseerde wel mee in één dossier dat door de VMM was ingediend.

1.3.4.5 Verzoek tot wijziging of aanvulling milieuvergunningsvoorwaarden

De bevoegde overheid kan bij gemotiveerde beslissing de in de lopende vergunning(en) opgelegde voorwaarden wijzigen of aanvullen op verzoek van de toezichthoudende overheid.

In 2017 diende de afdeling Handhaving één verzoek in tot wijziging van de vergunningsvoorwaarden bij de deputatie.

////////////////////////////////////
//

2 HET HANDHAVINGSSYSTEEM OMGEVINGSVEILIGHEID

Het handhavingssysteem omgevingsveiligheid wordt uitgevoerd door de dienst Toezicht zware risicobedrijven en bestaat uit het seveso-inspectieprogramma, het net-niet-sevesoinspectieprogramma en een aantal handhavingscampagnes bij andere dan seveso-inrichtingen.

Bij de uitvoering van het seveso-inspectieprogramma lag in 2017 de focus op de wijze waarop de sevesobedrijven hun veiligheidsbeheersysteem uitwerken en implementeren en op incidenten- en ongevalsonderzoek. Bij ongeveer de helft van de controles was de voortgangscontrole van de tijdige en effectieve uitvoering van de corrigerende acties een thema. Het gebruik van de SIT's (Seveso Inspectie Tools) wordt meer en meer aanvaard door de bedrijven. Deze documenten zijn openbaar en raadpleegbaar via het internet, zodat het duidelijk is voor de industrie wat de inspectiediensten verwachten voor elk veiligheidsthema.

Controles door Toezicht zware risicobedrijven	
Aantal gecontroleerde bedrijven	248
<i>Percentage gecontroleerde seveso-inrichtingen</i>	<i>87%</i>
Aantal controles waarbij een systematisch onderzoek gebeurd van minstens één onderdeel van het veiligheidsbeheersysteem	198
Aantal controles waarbij de opvolging van eerdere vaststellingen aan bod kwam	212
Aantal ongevalsonderzoeken	6
Totaal aantal controles	416

3 HET RIE-HANDHAVINGSSYSTEEM

De afdeling Handhaving stelde in 2012-2013 een specifiek RIE-handhavingsplan op voor RIE-installaties. Het maakt, samen met het RIE-handhavingsprogramma, deel uit van het RIE-handhavingssysteem. Het plan omvat alle RIE-installaties op Vlaams grondgebied, een algemene lijst van relevante en significante milieuaspecten en een bijzondere beoordeling van de relevantie van deze milieuaspecten per RIE-installatie. Het RIE-handhavingsplan omvat ook een berekende risicoklasse die aan de RIE-installatie wordt toegekend, met vermelding van de hiermee verbonden minimale inspectiefrequentie (jaarlijks, tweejaarlijks, driejaarlijks). De opeenvolgende jaarlijkse RIE-handhavingsprogramma's voor routinematige controles bij RIE-installaties zorgen ervoor dat er afdekkend (alle relevante milieuaspecten per RIE-installatie worden binnen een zekere tijd tijdens een plaatsbezoek onderzocht) en risicogebaseerd (de frequentie van controle hangt samen met de risicoklasse) gecontroleerd wordt.

De afdeling Handhaving stelde in het begin van 2017 haar RIE-handhavingsprogramma op en voerde het uit.

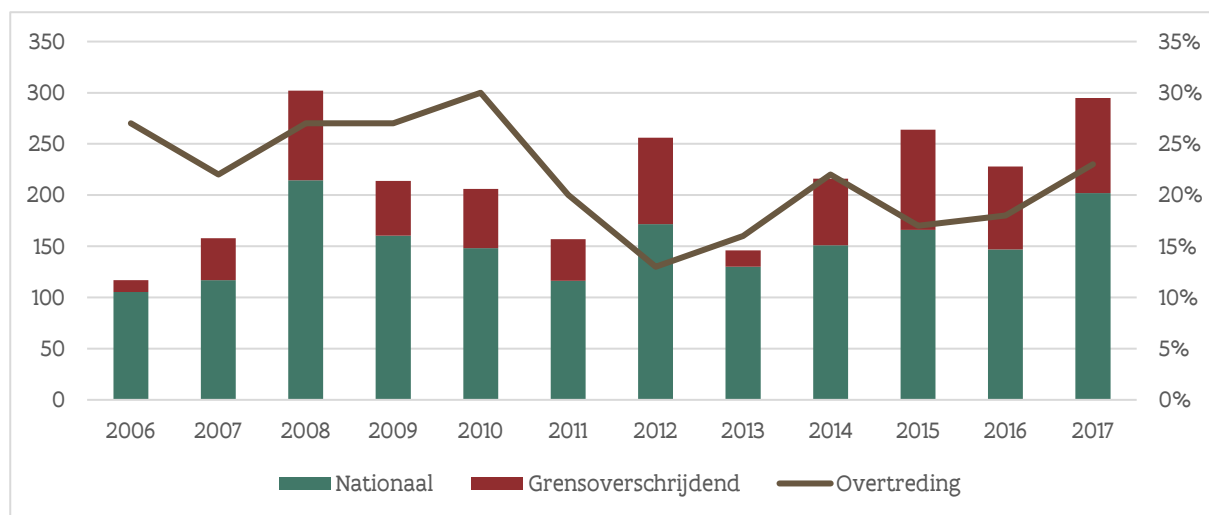
Afdeckingsgraad 'alle relevante milieuaspecten' in 2017	industrie + landbouw
voor gecontroleerde RIE-installaties met hoog risico	19%
voor gecontroleerde RIE-installaties met middelhoog risico	19%
Voor gecontroleerde RIE-installaties met laag risico	15%

Optreden	industrie	landbouw
PV's	119	31
Aanmaningen	292	112

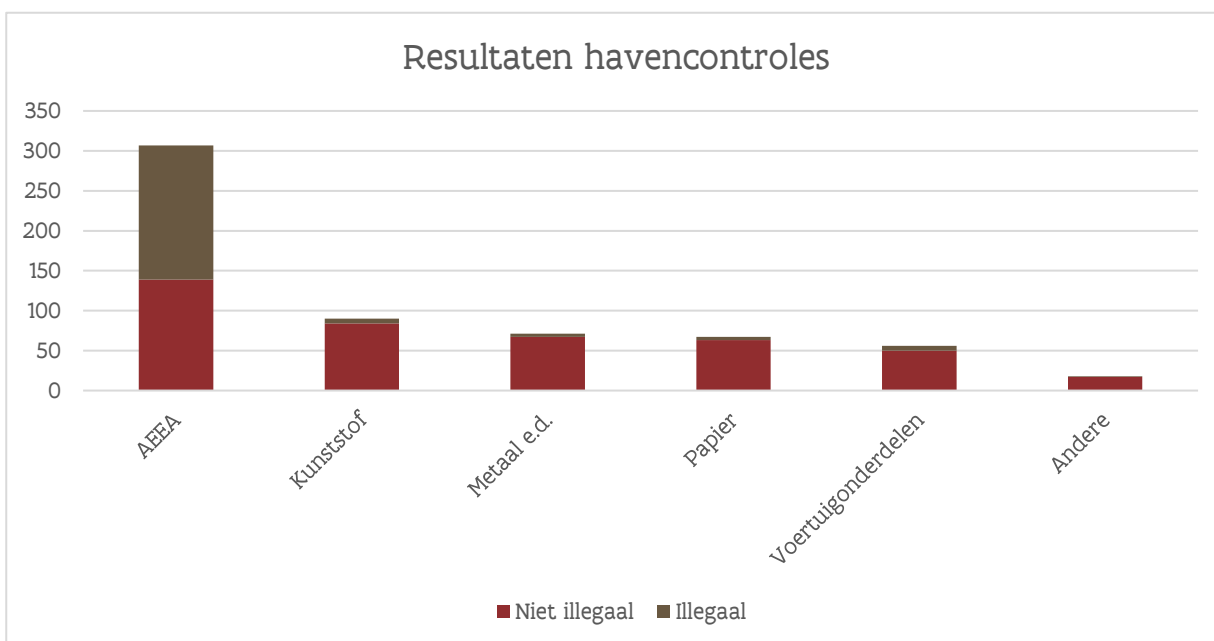
Er worden tevens niet-routinematige milieu-inspecties uitgevoerd bij RIE-installaties naar aanleiding van milieuklachten en van meldingen van milieu-incidenten en gevallen van niet-naleving (overschrijding van emissiegrenswaarden) door exploitanten. De behandeling van deze klachten en meldingen gebeurt zo snel mogelijk en, indien nodig, gebeurt een bezoek ter plaatse. De rapportering hiervan zit vervat in de algemene cijfers onder hoofdstuk 1.

4 HET INSPECTIEPROGRAMMA KETENTOEZICHT

De acties en projecten in het kader van ketentoezicht op afvalstromen liepen in 2017 verder door. Er werden in 2017 in totaal 37 wegcontroles uitgevoerd, samen met de politie, waarbij een totaal van ongeveer 300 afvaltransporten werden gecontroleerd. Het viel op dat bijna een kwart van de gecontroleerde transporten in overtreding was, daar waar we de afgelopen jaren een terugval in het aantal overtredingen hadden gezien naar 15 à 20%. Een verklaring kan liggen in het grote aantal controles in de rand rond Brussel waar nog regelmatig rondgereden wordt met bouw- en sloopafval, gemengd bedrijfsafval en afvalhout, zonder het verplichte identificatieformulier.

De controles op de export van afval werden verdergezet, voornamelijk in de Antwerpse haven (de trafiek in Zeebrugge kende een sterke terugval). De focus lag hierbij op de export van AEEA. In totaal werden een 600-tal partijen gecontroleerd. De resultaten lagen in lijn met het voorgaande jaar: 55% van de export van AEEA naar Afrika was in overtreding, terwijl het aandeel illegale transporten bij metaal-, kunststof- en papierafval rond de 6-7% schommelde. De interne procedures werden in 2017 aangepast zodat de controles op de export van AEEA beter in lijn komen te liggen met de verwachtingen van Annex VI van de AEEA-richtlijn en met de Vlaamse hergebruikscriteria die in augustus 2017 gepubliceerd werden.

De afdeling Handhaving organiseerde ook een aantal acties die gericht waren op het volgen van specifieke afvalstromen. Veertien partijen afvalolie die (vermoedelijk) vervuild waren met PCB's werden gevolgd, slechts in één geval werd vastgesteld dat de olie niet reglementair werd afgevoerd. Er is een groter probleem met de afvoer van de zandige fracties van gemengd bedrijfsafval: tijdens 13 controles werd 5 keer vastgesteld dat dit afval, dat sterk verontreinigd kan zijn met organische stoffen, illegaal werd verwerkt in of als bouwstof of als grond.

De controles op de opmenging van chemisch afval in bunkerolie voor zeeschepen liepen sinds 2011. In de beginjaren lag de focus vooral op het verwerkingsproces van olieachtige stromen in havenontvangstinstallaties en op de afgifte van onbruikbare scheepsbrandstof in de havens ("debunkeringen"). Daarna verschoof de aandacht naar de inputstromen die gebruikt worden om bunkerolie samen te stellen, en dan vooral het mogelijke gebruik van afval als input. We kwamen echter tot de conclusie dat een aanpak o.b.v. onze toezichtsbevoegdheden inzake de afvalwetgeving resulteert in een beperkte pakkans heeft; de sector is zwak gereguleerd, veel inputmateriaal komt uit het buitenland waardoor steeds het advies van andere autoriteiten gevraagd moet worden, en een vonnis ter zake van het Europees Hof van Justitie in 2013 wordt door verschillende rechtbanken aangehaald om bepaalde mengpraktijken toe te laten blijven. De kennis die de afdeling in deze materie heeft opgebouwd zal ze in de toekomst blijven gebruiken in ad hoc dossiers.

////////////////////////////////////

5 HET INSPECTIEPROGRAMMA CHEMISCHE STOFFEN (REACH)

In 2017 heeft de afdeling Handhaving mee het Nationaal Controlebeleidsplan REACH opgesteld en uitgevoerd samen met de Federale Milieu-inspectie, de Inspectie Toezicht Welzijn op het Werk, de Inspectie van het Brussels Instituut voor Milieubeheer en de Waalse Inspectie Leefmilieu.

Het voornaamste aandachtspunt was mee de 5de gecoördineerde inspectiecampagne van het ECHA Forum uitvoeren die zich toespitste op de voorschriften voor uitgebreide veiligheidsinformatiebladen (e-SDS). De bevindingen voor België zijn ondertussen meegedeeld aan het ECHA Forum voor verdere evaluatie in Europees verband. In globa kan worden gesteld dat alle gecontroleerde bedrijven in voldoende mate de voorschriften naleven. De bedrijven werden gecontroleerd simultaan door de Federale Milieu-inspectie, de Inspectie Toezicht Welzijn op het Werk en de bevoegde gewestelijke Inspectie Leefmilieu, om de toezichtlast te beperken, én voor de bedrijven én voor de inspectiediensten.

De afdeling Handhaving heeft in samenwerking met de Nederlandse autoriteiten, de Federale Milieu-inspectie en de Waalse Inspectie Leefmilieu, een REACH-onderzoek opgestart met raakvlak aan illegale verwijdering van afvalstoffen bij de vervaardiging van maritieme scheepsbrandstoffen. Een tweede en derde analoog dossier zal worden opgestart in 2018.

De afdeling Handhaving heeft de Federale Milieu-inspectie bijgestaan in haar onderzoek naar de verwerking van een polymeer afkomstig van buiten Europa, waarvan de producent-leverancier mogelijks zijn REACH-verplichtingen niet had vervuld.

De afdeling Handhaving heeft met succes voorgesteld dat op Europese schaal een inspectiecampagne zou worden opgestart naar de naleving van de verplichtingen voor “intermediates”. Dat zijn chemische stoffen die worden gesynthetiseerd met als doel ze te gebruiken voor de synthese van andere chemische stoffen. ECHA heeft in een persmededeling aangekondigd dat de Europese REACH-inspectiecampagne voor 2019 zich zal beperken tot de controle op de naleving van de registratieverplichtingen na de laatste deadline van 31/05/2018 met bijzondere aandacht voor “intermediates”. De afdeling Handhaving zal het Europese project mee uitwerken in 2018.

Ondertussen heeft de afdeling Handhaving verder gewerkt aan de uitbouw van technische dossiers die zullen worden onderworpen aan onderzoek door experts. Cruciaal staan de vragen of als “intermediate”-geregistreerde stoffen inderdaad als “intermediates” worden gebruikt, of de “intermediates” worden vervaardigd en gebruikt zo dat de emissie ervan naar de omgeving steeds minimaal is, en of de behandeling van grensoverschrijdende dossiers verder gezet zal worden over de territoriale grenzen heen.

6 SPECIFIEKE HANDHAVINGSCAMPAGNES

6.1 AFVALWATER

Het waterbeleid in Vlaanderen is gebaseerd op de Europese kaderrichtlijn Water (2000) die is omgezet in het decreet Integraal Waterbeleid (2003). Beide wetgevingen eisen een goede kwalitatieve en kwantitatieve toestand van het oppervlaktewater tegen 2015. De verontreiniging van oppervlaktewater door zuurstofbindende stoffen, nutriënten, gevaarlijke stoffen, metalen en bestrijdingsmiddelen is volgens monitoringsgegevens de laatste jaren al fors gedaald, maar er zijn nog heel wat inspanningen nodig om tot een goede watertoestand te komen. Omdat met de geleverde inspanningen de doelen voor de Vlaamse oppervlaktewaterlichamen niet werden gehaald werden nieuwe verdergaande doelstellingen opgenomen in de nieuwe stroomgebiedbeheerplannen van de Schelde en de Maas voor de periode 2016-2021. Handhavingsacties werden in het bijhorende maatregelenprogramma beter uitgewerkt. Binnen haar bevoegdheid controleert de afdeling Handhaving of bedrijven voldoen aan de bepalingen van VLAREM, met betrekking tot water, en aan de lozingsvoorwaarden van de vergunning. Op die manier draagt de afdeling bij tot het bereiken van een goede toestand van het oppervlaktewater in Vlaanderen.

6.1.1 Monsternames van bedrijfsafvalwater

De controles op het geloosde bedrijfsafvalwater die de afdeling uitvoert, zijn één van de middelen om na te gaan of het water(zuiverings)proces van het bedrijf goed zit. De afdeling neemt bij de controles van het geloosde afvalwater niet alleen de stoffen in beschouwing die zijn opgenomen in de algemene, sectorale en bijzondere lozingsvoorwaarden, maar controleert het afvalwater ook op andere gevaarlijke stoffen. Bij de opmaak van de jaarlijkse planning voor routinemonsternames wordt rekening gehouden met de impact van het geloosde afvalwater op het watersysteem. Belangrijk hierbij zijn het debiet, de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen en hun persistentie in het oppervlaktewater, de vuilvracht, de locatie van het lozingspunt,

In 2017 nam de afdeling Handhaving 1.495 monsters van het bedrijfsafvalwater bij 713 bedrijven. Bij 104 controles werd er PV opgemaakt voor overschrijding van de lozingsnormen.

Een aantal evoluties:

- Heel wat bedrijven investeren in waterbesparende maatregelen en een verfijning van het waterzuiveringsproces.
- Door het verlagen van de rapportagegrens van kobalt van 10 µg/l naar 0,06 µg/l stellen de toezichthouders meer overschrijdingen vast van het indelingscriterium gevaarlijke stoffen voor bedrijfsafvalwater. Als alle resultaten op een rij worden gezet, valt op dat 45% van de analyseresultaten zich bevinden tussen 0,06 µg/l en 10 µg/l. Heel wat bedrijven moeten nagaan of het afvalwater verder kan gezuiverd worden of de verontreiniging aan de bron kan worden aangepakt.
- Het gebruik van FeCl₃ in de waterzuivering kan een bron zijn voor een verhoogde concentratie van een aantal metalen in het geloosde afvalwater. Dit is o.a. het geval voor Co en V.
- Het vergunde debiet bij bedrijven, die voornamelijk verontreinigd hemelwater lozen, stijgt omwille van een andere benadering bij de berekening ervan door de vergunningverlenende overheid.

Een andere vorm van controle bestaat erin onze eigen analysegegevens te vergelijken met de resultaten van de zelfcontrole uitgevoerd door de bedrijven, waarbij eveneens aandacht is voor de kwaliteit, volledigheid en correctheid ervan. In 2017 controleerde de afdeling Handhaving bij 74 bedrijven de zelfcontrolegegevens. Bij 2 bedrijven werd PV opgemaakt, 36 bedrijven kregen een aanmaning en 12 bedrijven kregen een raadgeving.

In alle gevallen werd de noodaansluiting nadien opnieuw verzegeld, tellerstanden werden genoteerd en de exploitant werd aangemaand om het voorval te onderzoeken en maatregelen te nemen om gelijkaardige voorvallen te voorkomen.

Omwille van het beperkt aantal controles is het niet mogelijk om een duidelijke trend in de vaststellingen t.o.v. de voorgaande jaren af te leiden. Bij al de gecontroleerde bedrijven werd een of meerdere gebreken vastgesteld. Het betrof hier dan voornamelijk vaststellingen i.v.m. een (deels) niet vergunde toestand, niet correct geijkte debietmeter(s), gebrekkige putafwerking, het niet correct uitvoeren van grondwateranalyses en het niet correct afdichten van verlaten grondwaterwinningen. Het correcte beheer

////////////////////////////////////

In 2017 werden er in het kader van deze gerichte controles 5 aanmaningen en 1 proces-verbaal opgesteld.

6.2.3 Controles boorbedrijven bij vergunningsplichtige boringen of grondwaterwinningen

Gelet op het actief worden van de erkenning op boorbedrijven sinds 1 januari 2017 werd een nieuw project opgestart voor de coördinatie van de controles hiervan. Gelet op het recente karakter van de erkenning was dit project initieel voornamelijk sensibiliserend naar de exploitanten en de sector. Het kort op de bal spelen van de handhaving is echter essentieel om deze erkenning ook in realiteit te doen slagen. In 2017 werden een 7-tal controles binnen dit project uitgevoerd.

Het door de erkende boorbedrijven verplicht te gebruiken digitale platform (DOV-loket) voor het voorafmelden en rapporteren van boringen bleek nog niet afdoende ingeburgerd bij de sector. Zowel het aantal aanmeldingen in het loket als de kwaliteit van de aanmelding zelf liet nog vaak de wensen over. Aangezien dit loket een van de bronnen is voor het organiseren en sturen van de handhaving vormde dit een belemmering op het efficiënt uitvoeren van dit project.

Gezien het recente en beperkte karakter van dit project in 2017 zijn er uiteraard nog geen duidelijke trends af te leiden. Hierover zal in de toekomst, als er meer controles zijn uitgevoerd, verder in detail kunnen worden gerapporteerd.

Wel bleken de specifieke gebruikseisen van de erkenning (vb. nagaan vergunning bij de klanten & het naleven van de voorwaarden hierin omschreven) regelmatig onvoldoende gekend door de gecontroleerde boorbedrijven. Er diende o.b.v. deze controles dan ook vaak verduidelijking te worden verschaft over deze regelgeving of bijkomende informatie opgevraagd.

Op basis van de vaststellingen in 2017 zal het komende jaar, i.s.m. de VMM, via sensibilisering en bijkomende verscherpte controles hierop extra worden ingezet.

6.3 LUCHT (GELEID)

De afdeling handhaving controleert de emissies van bedrijven enerzijds via aftoetsing van de door de bedrijven gerapporteerde monitorings-resultaten. De zelfcontroleverplichting is een belangrijke bron van milieu-relevante informatie en biedt garanties dat bedrijven zelfregulerend optreden bij de opvolging van de door hen geëmitteerde afgassen bij de procesvoering en in het geval van (dreigende) incidenten.

Naast deze opvolging van de zelfcontrole voert de afdeling handhaving ook in eigen beheer luchtemissiemetingen op schoorstenen uit. De uitvoering van deze metingen is een belangrijk instrument voor de aftoetsing van de naleving van de geldende emissiegrenswaarden. Zo kan de effectieve graad van verontreiniging bepaald worden en mee gewaakt worden over de luchtkwaliteit. In 2017 werden 178 emissiemetingen uitgevoerd.

Deze metingen werden uitgevoerd bij tal van sectoren, waarbij in het bijzonder aandacht uitging naar controles navolgend op acties uit voorgaande jaren bij asfaltcentrales, biomassa- en houtafvalverbrandingsinstallaties. Tijdens routine-emissiemetingen bij asfaltcentrales werden daarbij vaak problematische emissies vastgesteld (stof, CO, PAK's, benzeen, ...). Verschillende van dergelijke bedrijven recyclen asfalt, met een toegenomen onzekerheid van grondstofkwaliteit en dus een hoger emissierisico bij de aanwending van zulk recuperatieasfalt tot gevolg. Om die reden werden de betrokken bedrijven aangemaand om maximaal onder deze condities de zelfcontrolemetingen te laten uitvoeren.

Aan de hand van specifieke criteria worden de verschillende exploitaties ingedeeld in risicoklassen waaraan inspectiefrequenties worden gekoppeld. Deze inspanningen maken het mogelijk om vanaf 2018 de routine luchtmissiemetingen in te plannen op een risicogebaseerde manier, gebaseerd op effectief in de lucht uitgestoten vervuilende stoffen.

6.4 LUCHT (DIFFUUS)

Tenslotte zijn er voorbereidingen getroffen voor de aanvraag van een onderzoeksproject ter identificatie van mogelijke PCB-bronnen bij dit type van bedrijven.

In totaal werden bij de 3 bedrijven 13 inspecties uitgevoerd en 13 aanmaningen uitgeschreven ter beperking van de (diffuse) emissies van stof en zware metalen.

6.4.3 Fijn stof (PM10): aanpak van diffuse emissies in 'hot spot'-gebieden

In vergelijking met vorig jaar is deze actie wat teruggeschoefd omdat sinds een aantal jaren de PM10-concentratie in Vlaanderen systematisch aan het dalen is, en nooit meer de EU-dagnorm overschrijdt. Dit is mede het gevolg van de aangehouden handavingsinspanningen van de voorbije jaren bij deze bedrijven in de 'hot spot' gebieden.

Traditioneel ligt de inspectiefocus op de Antwerpse havenzone en de Gentse havenzone. In totaal werden bij 20 bedrijven 40 inspecties uitgevoerd en 18 aanmaningen uitgeschreven ter beperking van de (diffuse) stofemissies.

6.4.4 Ad hoc immissiemetingen lucht

Gedurende de loop van 2017 zijn er, in samenwerking met VMM en VITO, een aantal immissiemetingen uitgevoerd. Het betreft hier voornamelijk metingen van VOS, PAKs en van asbest in de omgevingslucht. Gezien de verhoogde aandacht voor asbest in de media, is vooral de vraag naar asbestmetingen gestegen. Eén van de langste meetcampagnes vond plaats in Ruien, waar een oude elektriciteitscentrale werd afgebroken. Tonnen asbest zijn destijds verwerkt in de constructie van de koeltoren en de ketels. Tijdens de afbraak moet dan ook omzichtig te werk gegaan worden om te verhinderen dat er asbest vrij komt in de omgeving. Onderstaande foto illustreert de grootte van het project.

Asbesthoudende koelplaten worden één voor één uit de koeltoren verwijderd te Ruien

Bij geen enkele van de -wekenlange- metingen zijn significante niveaus van asbestvezelconcentraties gemeten.

6.5.1 LDAR-programma

6.5.2 Controle solventboekhouding

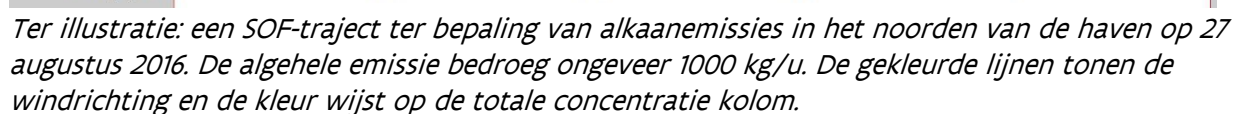
6.5.3 IR-screening bij tankopslag

Een nieuwe actie in 2017 betrof de controle op de uitvoering van een infraroodscreening bij tankopslag. Omdat bij (verticale) tankopslag een LDAR-meting moeilijk uitvoerbaar is, werd nieuwe wetgeving in VLAREM II opgenomen (5.17.4.5) om de lekverliezen in bovengrondse vaste tanks te verminderen door middel van een jaarlijkse of tweejaarlijkse controle met een infraroodcamera (IR-camera). De eerste screening diende te worden uitgevoerd voor einde 2016.

////////////////////////////////////

6.5.4 VOS-metingen in de haven van Antwerpen

7 bedrijven hadden een gezamenlijke emissie van 196 kg/u alkanen, 130 kg/u ethyleen, 9 kg/u propyleen, 5 kg/u formaldehyde, 15 kg/u BTEX of een totale NMVOS van 354 kg/u.

De afdeling handhaving controleert jaarlijks de exploitatie van koelinstallaties die werken op gefluoreerde gassen (F-gassen) gezien het feit dat deze broeikasgassen vaak een 'global warming potential' hebben van 500 tot 4000 keer het CO₂-equivalent.

Vele koelinstallaties zijn in gebruik bij klasse 2 bedrijven die steeds meer door gemeentelijke ambtenaren zouden gecontroleerd moeten worden. In 2017 werd dan ook gestart met een opleiding en begeleiding van gemeentelijke milieuambtenaren in de provincies Limburg en Vlaams-Brabant. Een 100-tal gemeentes werd hiervoor aangeschreven, ongeveer de helft nam deel aan de opleiding en samen met milieuambtenaren vanuit 12 gemeentes werden controles uitgevoerd.

////////////////////////////////////

In een tweede akoestisch onderzoek werd een kippenstal onderzocht op overschrijdingen van de geluidsnormen bij zijn burens. Moeilijkheid hier was dat er slechts op beperkte tijdstippen de geluidsnormen mogelijks overschreden worden. De ventilatoren op de kippenstal blazen enkel bij warm weer en wanneer de kippen bijna volgroeid zijn op maximaal toerental. Enkel in die omstandigheden, bij maximale ventilatiebehoefte, draaien een tiental ventilatoren op maximale stand en is er geluidshinder. Om dit te kunnen meten, moest de geluidsmeter een aantal dagen blijven staan. Uit het geluidsonderzoek bleek wel degelijk dat de geluidsnormen overschreden worden. Het bedrijf in kwestie kreeg dan ook een proces-verbaal en een aanmaning om maatregelen te nemen.

6.9 ELEKTROMAGNETISCHE STRALING

De afdeling handhaving heeft ervoor gekozen om deze metingen enkel reactief, dus op vraag van ongeruste burgers, uit te voeren in verblijfplaatsen. De beweegredenen hiervoor zijn enerzijds de impact qua personeelsinzet beperken en anderzijds de vaststelling dat de milieu-impact van zendantennes beperkt blijft.

Elke ongeruste burger kan online een meting aanvragen via de website van het departement Omgeving.

We beogen met deze meting geen exacte beoordeling of de individuele norm per antenne is overschreden, maar een inschatting of deze kan overschreden worden door één zendantenne.

Bij een smalbandmeting worden de elektrische veldsterktes per frequentie gemeten en kan bepaald worden of een zendantenne, die uitzendt bij één specifieke frequentie, de Vlaamse norm al dan niet overschrijdt.

Milieuhandlingsrapport 2017 59

6.9.2 Resultaten van de metingen

In 2017 heeft de afdeling Handhaving 89 breedbandmetingen uitgevoerd

Bijna alle gerapporteerde over 6-minuten uitgemiddelde metingen, lagen lager dan de richtwaarde van 2 V/m. Slechts na 2 metingen werd een bijkomende smalbandmeting uitgevoerd.

Bij 1 van deze metingen werd de norm overschreden en werd de betrokken operator aangemaand zijn installaties aan te passen. Het betrof een kantoorgebouw waar de interne versterkingscellen voor een verhoogde waarde zorgden.

////////////////////////////////////

7 ENKELE CASES

7.1 VRIJZETTING VAN SALPETERZUUR IN ZEVEKOTE

Op 31 maart 2017 gebeurde een incident met salpeterzuur, waarbij de dorpskern van Zevekote moest worden geëvacueerd omwille van de vrijzetting en verspreiding van een wolk met het zeer irriterende salpeterzuur. Het incident gebeurde bij de eerste vulling van een opslagtank met salpeterzuur op een intensieve varkenshouderij. Dit salpeterzuur zou gebruikt worden voor het uitwassen van ammoniakdampen in de mestverwerkingsinstallatie.

De afdeling Handhaving heeft na dit incident een uitvoerig onderzoek gevoerd naar de oorzaken om lessen te trekken om herhaling hiervan te doen voorkomen.

Uit het onderzoek bleek dat de tank in 2015 tweedehands werd aangekocht. In de offerte was sprake van een roestvrij stalen tank, een materiaal dat resistent is tegen salpeterzuur. De enkelwandige tank werd eind 2015 op het bedrijf in Zevekote in een 4m hoge kunststoffen (HDPE) buitenmantel geplaatst, die als inkuiping moest fungeren, dus een zogenaamde tank-in-tank of cup-tank. Uit de reconstructie van het feitenverloop van aankoop, plaatsing en ingebruikname bleek dat bij levering van de tank een aantal openingen (bestemd voor eventuele aansluitingen) waren afgedicht met stalen blindflenzen. Staal is niet resistent tegen salpeterzuur. Na de plaatsing in de mantel kon men deze blindflenzen niet meer controleren op dichtheid en correcte materiaalkeuze.

Bij de eerste vulling van de tank op 31 maart 2017, 's morgens, is het staal van de afdichtingen langzaam opgelost, en is meer en meer salpeterzuur in de dubbele mantel gelekt, wat tot de zure wolk heeft geleid. Het VLAREM II-systeem van keuringen bij de bouw, de plaatsing en vóór ingebruikname van een bovengrondse opslagtank heeft dit incident niet vermeden. De exploitant kon een groen attest van ingebruikname voorleggen, hij was hiermee formeel in overeenstemming met VLAREM II. Er werd echter geen controle bij plaatsing (van de tank in de HDPE-mantel) uitgevoerd. De afdeling Handhaving heeft daarom aan de minister van omgeving voorgesteld om via een wijziging in de regelgeving voor dergelijke cup-tanks (tank-in-tank) expliciet te verplichten dat een erkende milieudeskundige moet aanwezig zijn bij de plaatsing ervan. Na plaatsing is in een dergelijke opstelling immers geen volledige controle van tank en aansluitingen meer mogelijk.

In de rand van dit incident werd ook de bedenking geformuleerd dat het systeem van groen/oranje/rode attesten wel geschikt is voor de periodieke onderzoeken, maar dat het wenselijk zou zijn om de effectieve ingebruikname enkel toe te staan als er een groen attest is. De afdeling heeft ook deze aanbeveling gedaan naar de wetgever.

7.2 OPTREDEN BIJ EEN SCHROOTVERWERKENDE BEDRIJF

Eind 2017 legde de omgevingsinspectie bij een schroot verwerkend bedrijf een bestuurlijke maatregel op samen met een bestuurlijke dwangsom. Deze bestuurlijke dwangsom kwam er omdat de toezichthouders al sinds 1999 vaststelden dat de exploitant stelselmatig de milieuregels overtrad.

Het bedrijf stapelde jarenlang de fouten in de bedrijfsvoering op. Ernstige lekkages bij machines, gemorste brandstof en het verwerken van schroot buiten de vloeiendheidsdichte vloer zorgden voor bodemverontreiniging. Het lozen van niet correct behandeld afvalwater zonder vergunning had een negatieve impact op de waterkwaliteit van de ontvangende waterloop. De toestand van de site was zorgwekkend door een slechte bedrijfsvoering en gebrekkig onderhoud. De milieu-inspectie zag zich verplicht drastisch in te grijpen.

Bij latere controles stapelden de milieuovertredingen zich op omdat deze vennootschap illegaal elektrische en elektronisch afval, olie bevattende vaten en voertuigwrakken aanvaardde en verwerkte, waaronder niet gedepollueerde. Ook sloeg het aanzienlijke hoeveelheden van het aangevoerde en behandelde schroot buiten de vloeistofdichte zone op, in die mate zelfs dat een beperkt deel ervan zich in het aangrenzende te vrijwaren natuurgebied bevond. Daarenboven reageerde het bedrijf inadequaat als hydraulische leidingen van kranen lekten waardoor de werkzone geregeld besmeurd was met olie.

In de herfst van 2017 deed er zich dan ten gevolge van een illegale lozing opnieuw een ernstige verontreiniging van het oppervlaktewater voor. Dit was voor de toezichthouders van milieu-inspectie en van de Vlaamse Milieumaatschappij het startsein om intensief rond dit dossier te gaan samenwerken. Beide diensten deden uitvoerig melding van de vastgestelde feiten aan het openbaar ministerie. Daar bovenop besliste de afdeling handhaving om bijkomend aan de reeds eerder uitgevaardigde bestuurlijke maatregel een nieuwe bestuurlijke maatregel op te leggen met hieraan gekoppeld een bestuurlijke dwangsom. De toezichthouders zagen het opleggen van deze dwangsom als ultiem middel om de exploitant ertoe aan te zetten de milieuregelgeving na te leven en om te voorkomen dat hij economisch voordeel zou halen uit de gepleegde milieumisdrijven. De toezichthouder van de Vlaamse Milieumaatschappij richtte op zijn beurt een gemotiveerd verzoek tot opheffing van alle milieuvergunningen aan de deputatie. Alle adviesverlenende instanties traden dit voorstel bij. De deputatie hief alle milieuvergunningen van het bedrijf op.

Eind oktober 2017 ontving de afdeling Handhaving een klacht over een ernstige waterverontreiniging van een beek in de provincie Oost-Vlaanderen. Bij de potentieel betrokken klasse 1-bedrijven in de buurt kan de toezichthouder geen incidenten vaststellen. Bij een onderzoek door de VMM stuit men op een zwaar verontreinigd bufferbekken voor hemelwater, eigendom van een bedrijf waar geen productie plaatsvindt. Het water in het bekken is aan het gisten, ruikt naar azijn en is sterk zuur (pH=4.65). Op dit bekken loost een ander bedrijf dat augurken en uien op azijn produceert. Er wordt tijdens het productieproces suiker toegevoegd om het zoetzure effect te bekomen.

7.5 MET ASBEST VERONTREINIGD STRAALGRIT

In oktober 2017 werd in Nederland vastgesteld dat er verschillende honderden partijen straalgrit verkocht waren die sporen van asbest bevatten. Het straalgrit was ondertussen al enkele maanden in omloop en werd gebruikt voor het reinigen van metalen constructies. Een deel van het materiaal was ook verkocht in België, voornamelijk aan grote industriële gebruikers. De afdeling Handhaving nam in België de coördinatie op zich om de verschillende resterende partijen gebruikt en ongebruikt straalgrit op te sporen om te vermijden dat deze in het afvalcircuit zouden terechtkomen en op een onoordeelkundige manier verwerkt zouden worden. Dit gebeurde in continu overleg met de FOD Volksgezondheid, de FOD WASO, de Nederlandse inspectiediensten én de producent van het straalgrit. De verschillende locaties waar het straalgrit geleverd was werden door de afdeling Handhaving bezocht, en verdachte partijen straalgrit werden desnoods bemonsterd. De overgebleven partijen straalgrit werden uiteindelijk, in overleg met de producent, voor verwerking afgevoerd.

① Informeer u bij de recyclageparkwachter

② Asbestcementplaten niet werpen in de container

③ Asbestcementplaten niet breken alvorens in container te brengen

④ Vermijd contact met ontblote handen, armen en kledij

⑤ Handschoenen, P3-masker en beschermkledij
aan te raden (*voor recyclageparkwachters verplicht*)

⑥ Na behandelen van asbestcement:

⑥ ontblote lichaamsdelen wassen

⑦ Verboden te roken

Bijlagen

////////////////////////////////////

Gebruikte afkortingen

Instanties

ANB	Agentschap voor Natuur en Bos
EEG	Europese Economische Gemeenschap
EG	Europese Gemeenschap
EU	Europese Unie
FOD	Federale Overheidsdienst
HH	afdeling Handhaving
INBO	Instituut voor Natuur en Bosonderzoek
LNE	Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
MI	Afdeling Milieu-inspectie
MINA	Milieu- en Natuurraad Vlaanderen
OBA	Organisch-biologische afvalstoffen
OESO	Organisatie voor Europese Samenwerking en Ontwikkeling
TZR	Dienst Toezicht zware risicobedrijven
VEA	Vlaams Energieagentschap
VLM	Vlaamse Landmaatschappij
VMM	Vlaamse Milieumaatschappij
VREG	Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt
WASO	Welzijn, Arbeid en Sociaal Overleg

(Milieu) technische termen

AEEA	Afgedankte elektrische en elektronische apparatuur
BREF	Best available techniques REFerence document
DBPn	Dierlijke bijproducten
EMS	Elektromagnetische straling
GGO	Genetisch gemodificeerde organismen
GPBV	Geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging
ICT	Informatie en communicatie technologie
IMJV	Integraal Milieujaarverslag
IR	Infrarood
JOP	Jaarlijks Ondernemingsplan
LDAR	Leak Detection and Repair
MIP	Milieu-inspectieplan
OD	Operationele Doelstelling
PMD	Plastic flessen en flacons, metalen verpakkingen en drankkartons
PV	Proces-verbaal
REACH	Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemical substances
RIE	Richtlijn Industriële Emissies
RWZI	Rioolwaterzuiveringsinstallatie
SOF	Solar Occultation Flux
SOP	Strategisch en Operationeel Plan
VLAREMA	Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaal kringlopen en afvalstoffen
VLAREM	Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning
VTE	Voltijds equivalent
VTO	Vorming, training, ontwikkeling
WZI	Waterzuiveringsinstallatie

Stoffen en parameters

BTEX	Benzeen, Toluene, Ethylbenzeen en Xyleen
DMF	Dimethylformamide
(H)CFK	chloorfluorkoolwaterstof
NMVOS	Vluchtige organische stoffen, exclusief methaan
PAK	Polycyclische aromatische koolwaterstoffen
PCB	polychloorbifenylen
PM10	Deeltjes met een aerodynamische diameter < 10µm
VOS	Vluchtige organische stoffen

Adressen Omgevingsinspectie

Afdelingshoofd

Afdelingshoofd: Sigrîd Raedschelders
Koning Albert II-laan 20 bus 8
1000 Brussel
Tel.: 02-553 81 83
e-mail: milieu-inspectie@lne.vlaanderen.be

Omgevingsinspectie Antwerpen

handhavingsmanager: Wilfried Van den Acker
Lange Kievitstraat 111-113 bus 62
2018 Antwerpen
Tel.: 03-224 64 25
e-mail: milieu-inspectie.ant@lne.vlaanderen.be

Omgevingsinspectie Limburg

handhavingsmanager: Geert Ruysseveldt
Koningin Astridlaan 50 bus 5
3500 Hasselt
Tel.: 011-74 26 00
e-mail: milieu-inspectie.lim@lne.vlaanderen.be

Omgevingsinspectie Oost-Vlaanderen

handhavingsmanager: Greta De Maesschalck
Koningin Maria Hendrikaplein 70 bus 71
9000 Gent
Tel.: 09-276 22 00
e-mail: milieu-inspectie.ovl@lne.vlaanderen.be

Omgevingsinspectie Vlaams-Brabant

handhavingsmanager: Marc Vanthienen
Diestsepoort 6 bus 71
3000 Leuven
Tel.: 016-66 60 70
e-mail: milieu-inspectie.vbr@lne.vlaanderen.be

Omgevingsinspectie West-Vlaanderen

handhavingsmanager: Wim Delaere
Koning Albert I-laan 1/2
8200 Brugge
Tel.: 050-24 79 60
e-mail: milieu-inspectie.wvl@lne.vlaanderen.be

Vlaamse overheid
Departement Omgeving
Afdeling Handhaving

Peter Cabus, secretaris-generaal
Departement Omgeving
Koning Albert II-laan 20 bus 8
1000 BRUSSEL

Wilfried Van den Acker

Dit rapport is beschikbaar op <https://www.lne.be/milieuhandhavingsrapport>

//